

Resume

Natura 2000-område nr. N89 Vadehavet, delplan for F51 Ribe Holme og enge ved Ribe Å og Kongeåen

Områdebeskrivelse

Fuglebeskyttelsesområdet, der strækker sig fra Tjæreborg i nord til Høgsbro i syd, består primært af vidtstrakte, inddigede marskenge, der er gennemskåret af flere store vandløb. Mod vest er områderne afgrænset af havdiger med sluser, der bevirker, at områderne er ferske. Delområdet omfatter også et stort og vigtigt eng- og moseområde omkring Ribe Å øst for Ribe.

Marsken lå tidligere hen som lave og fugtige, vedvarende græsarealer, der primært blev benyttet som sommergræsningsarealer for store bestande af kvæg og som høslætarealer, hvor en stor del af vinterfoderet til husdyrene blev bjærget. Denne landbrugsmæssige udnyttelse har i de seneste årtier ændret sig, og i dag er hovedparten af marskengene afvandet og i omdrift.

Det har medført ændringer for fuglelivet, og især de ynglende engfuglearter er gået tilbage. Også for trækfuglene har området skiftet karakter, om end en række arter, især blandt gæssene og vadefuglene, har tilpasset sig de ændrede forhold og udnytter bl.a. de store arealer med vintergrønne marker.

Vigtigste naturværdier

Mindre dele af fuglebeskyttelsesområdet (bl.a. Ribe Østerå-området og nogle enge langs vandløbene) er omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser i § 3 og et mindre område ved Ribe Holme i Ribemarsken er fredet. Flere steder er der igennem tiden etableret klæggravsområder i forbindelse med digeforstærkningsprojekter, og nogle af disse vådområder har udviklet sig som vigtige områder for fuglelivet i marsken. Godt 50 ha omkring Sneum Digesø i Allerup Enge og er i dag én af de vigtigste fuglelokaliteter i delområdet.

Beskyttelsesområdet spiller generelt set en vigtig rolle for trækkende ande- og vadefuglearter, der især under højvande i Vadehavet vest for digerne, raster og søger føde i marskengene bag digerne. I tidens løb er der registreret mange fåtallige og sjældne fugle i området.

Trusler mod områdets naturværdier

Uhensigtsmæssig hydrologi som følge af afvanding, dræning og udgrøftning er en trussel for naturindholdet i de fugtige naturtyper. Reduktion af græsningsarealet i beskyttelsesområdet begrænser engenes funktion som levested for ynglefugle som engsnarre, brushane og mosehornugle.

Arealreduktion og fragmentering af egnede levesteder er en trussel for ynglefuglearter som hvid stork, plettet rørvagtel, engsnarre, brushane, klyde og mosehornugle.

Arter som brushane og engsnarre er særligt sårbare overfor gødsugning.

Opvækst af buske og træer i skelgrøfter og langs fyldgrave er en trussel for engfuglene på udpegningsgrundlaget, idet der her opstår ynglesteder for prædatorer som tårnfalk, krage,

husskade og ræv. Invasive arter som mink og mårhund er som prædatorer en begrænsende faktor for ynglefuglene i de åbne og vandløbsnære arealer.

Ynglefuglene på udpegningsgrundlaget er generelt sårbare overfor forstyrrelser i yngletiden.

Målsætning og indsats

Det overordnede mål for delområdet er at sikre god-høj artstilstand for områdets udpegningsarter.

Der foretages en høj prioritering af hvid stork, plettet rørvagtel, brushane og mosehornugle, der er truede på nationalt niveau, blåhals, der, ligesom hvid stork, er fåtallig og kun forekommer i 1 – 3 beskyttelsesområder i Danmark, samt ansvarsarten kortnæbbet gås.

Tilstanden og det samlede areal af levestederne skal være stabil eller i fremgang, så der er grundlag for bestande på mindst 5 par rørdrum, 4 par rørhøg, 10 par blåhals, 3 par hedehøg, 5 par engsnarre, 300 par klyde, 10 par brushane, 2 par mosehornugle og grundlag for at hvid stork, blå kærhøg og plettet rørvagtel er faste ynglefugle i området. Der skal ligeledes være tilstrækkelige raste- og fourageringssteder for kortnæbbet gås og hjejle, samt skabes grundlag for en rastende/fouragerende bestand af hjejle på mindst 20.000 individer.

Der sikres velegnede levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser for alle arter på udpegningsgrundlaget.

Områder med egnede levevilkår for hvid stork og brushane - sumpe og vådområder omgivet af fugtige enge - plejes, sammenkædes og øges om muligt.

Forholdene for truede, ynglende kystfugle som klyde sikres gennem et antal tilstrækkeligt store ynglesteder med begrænset prædation.

Mange truede og fåtallige ynglefugles levesteder er ikke beskyttede som helhed, hvorfor der beskyttelsesmæssigt bør sikres bl.a. græsarealer, ekstensivt drevne marskenge, mindre vandhuller og sandflader, der udgør væsentlige yngle- og fourageringsområder for arter som hvid stork, hedehøg, blå kærhøg, engsnarre, brushane, klyde og mosehornugle. Rørskove sikres som velegnede levesteder for ynglefuglene blå kærhøg og plettet rørvagtel, og eventuelle redesteder for blå kærhøg sikres i rørsumpe og andre vådområder. Ynglende hedehøg sikres redesteder i landbrugsområder.

Oversigt over de væsentligste virkemidler til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke relevant
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			

Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser			X	
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder	X			
Sammenkædning af naturarealer Fx ved udlæg af naturarealer til samdrift af mindre og adskilte naturområder.		X		